

INSPEKTION AF PENSIONATET METTE MARIE ENDELIG RAPPORT

INSPEKTION AF PENSIONATET METTE MARIE ENDELIG RAPPORT

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. INDLEDNING	6
2. GENERELT OM INSPEKTIONEN	8
BAGGRUNDEN FOR BORGERRÅDGIVERENS INSPEKTIONSVIRKSOMHED	8
FORLØB OG INDHOLD (METODE)	8
REAKTIONSMIDLER OG BEDØMMELSESGRUNDLAG	10
SKRIFTLIGE KILDER (MODTAGET DOKUMENTATION MV.)	10
3. SAMMENFATNING	13
4. GENERELT OM PENSIONATET METTE MARIE	15
5. DE FYSISKE RAMMER	18
BYGNINGSMÆSSIGE RAMMER	18
FÆLLESAREALER	18
VÆRELSESSTANDARD	19
BAD OG TOILETFORHOLD	19
SKÆRMEDE ENHEDER	20
RYGEPOLITIK	20
MISBRUGSPOLITIK	22
ALKOHOLPOLITIK	23
6. PLEJE OG OMSORG MV.	25
MAGTANVENDELSE	25
HANDLEPLANER	25
FORPLEJNING	27
OVERFALDSALARMER	27
OMGANGSTONE/OMGANGSFØRM (KODEKS MV.)	27
ADGANG TIL LÆGEHJÆLP O.L.	27
MEDICIN	27
PERSONLIG PLEJE MV.	28
7. MEDINDFLYDELSE OG BRUGERINDDRAGELSE	30
BEBOER- OG PÅRØRENDEINDFLYDELSE	30
8. ANDRE FORHOLD	32
HUSORDEN	32
BEBOERNES ØKONOMISKE FORHOLD	32
SIKKERHED VED OPBEVARING AF PERSONOPLYSNINGER	34
BILAG	36
BORGERRÅDGIVERENS KRITIKSKALA	36
RETSKILDER OG ØVRIGT BEDØMMELSESGRUNDLAG	37

I. INDLEDNING

Denne rapport indeholder Borgerrådgiverens endelige vurderinger og bedømmelser i anledning af Borgerrådgiverens inspektion den 30. juni 2009 af Pensionatet Mette Marie under Socialforvaltningen.

Rapporten har i en foreløbig udgave været sendt til forvaltningen med henblik på forvaltningens eventuelle bemærkninger til rapportens faktiske oplysninger.

Rapporten er inddelt i en generel del om Borgerrådgiverens generelle egen driftundersøgelser og denne undersøgelses metode mv. samt dokumentationsgrundlaget i kapitel 2 og en speciel del med beskrivelser, analyser og konklusioner vedrørende netop denne undersøgelse i kapitlerne 4 og frem.

Kapitel 3 indeholder et resumé, hvori de væsentligste forhold er gengivet.

Bagest er som bilag optrykt Borgerrådgiverens kritikskala og en oversigt over retskilder og andet bedømmelsesgrundlag.

Borgerrådgiveren den 3. februar 2010

Johan Busse
borgerrådgiver

2. GENERELT OM INSPEKTIONEN

BAGGRUNDEN FOR BORGERRÅDGIVERENS INSPEKTIONSVIRKSOMHED

På mødet i Borgerrepræsentationen den 14. december 2006 blev det besluttet at udvide Borgerrådgiverens kompetence fra 1. januar 2007 med adgang til at tage sager op til undersøgelse på eget initiativ (egen driftkompetence) (BR 565/06).

Beslutningen var en udmøntning af budgetaftalen for 2007 af 18. september 2006, hvori blandt andet følgende er anført:

Uafhængigt tilsyn ved udvidelse af Borgerrådgiverens kompetence

På baggrund af den fremførte kritik af forholdene på kommunale plejehjem ønsker parterne at sikre et uafhængigt tilsyn og behandling af klager over grove og væsentlige fejl på plejehjemsområdet og generelt i kommunen. Parterne er enige om pr. 1. januar 2007 at udvide Borgerrådgiverens kompetence med en egen driftfunktion, således at borgerrådgiveren – i lighed med Folketingets Ombudsmand – får adgang til at tage sager op af egen drift m.v.”

Udvidelsen indebærer adgang for Borgerrådgiveren til at tage konkrete sager op på eget initiativ, når der må formodes at foreligge et principielt aspekt, eller såfremt der efter de foreliggende oplysninger må antages at være tale om grove eller væsentlige fejl. Endvidere indebærer den nye kompetence en adgang til at gennemføre generelle undersøgelser af udvalgte forvaltningsområder efter samråd med Borgerrådgiverudvalget samt til som en stikprøvekontrol at foretage inspektion af institutioner eller virksomheder samt tjenestesteder, der hører under Borgerrepræsentationens virksomhed.

I beslutningsgrundlaget for udvidelsen af Borgerrådgiverens kompetence med egen drift virksomhed var anført, at ”inspektionerne vil blive gennemført som en stikprøvekontrol i en dybtgående form med efterfølgende udarbejdelse af en inspektionsrapport. Værdien af inspektionsvirksomheden ligger dels i en grundig undersøgelse af udvalgte institutioner og lign., dels i opfølgningen og vejledningen konkret og generelt i den efterfølgende inspektionsrapport.”

Borgerrådgiverudvalget og Borgerrådgiveren drøftede den 15. maj 2009 en plan for udmøntningen af egen driftkompetencen i 2009 for så vidt angår generelle undersøgelser og inspektioner. Den plan for egen driftprojekter, som Borgerrådgiveren forelagde udvalget, var holdt i overskrifter og tidspunkter var angivet i måneder. Valget af nærmere undersøgelsestemaer, undersøgelsesternes genstand og den nærmere tilrettelæggelse er Borgerrådgiverens eget, jf. nedenfor.

Borgerrådgiverens generelle egen driftundersøgelser planlægges dels ud fra generelle kriterier som administrationsområdernes omfang, væsentlighed og betydning for borgerne samt repræsentativitet med henblik på at bidrage til generel vejledning, dels ud fra eventuelle konkrete indikationer på utilfredsstillende forhold.

Denne undersøgelsesrapport er en udmøntning af udvidelsen af Borgerrådgiverens opgaver og drøftelsen i Borgerrådgiverudvalget.

FORLØB OG INDHOLD (METODE)

Borgerrådgiverens inspektioner indledes med en varsling af inspektionen over for inspektionsstedet (institutionen, plejehjemmet, bostedet mv.) samt af forvaltningens direktion og eventuelle øvrige interessenter (tilsynsenheder, bruger- og pårørenderåd, ældreråd og lignende). Samtidig med varslingen, som normalt sker 4-6 uger før selve inspektionen, beder Borgerrådgiveren inspektionsstedet om ved opslag at gøre beboere og brugere opmærksomme

på inspektionen med henblik på, at disse kan få en samtale med Borgerrådgiveren og hans medarbejdere under inspektionen.

Borgerrådgiveren oplyser forud for inspektionen om de temaer, som danner grundlag for inspektionen. Temaerne svarer til den indholdsmæssige del af indholdsfortegnelsen i denne rapport.

Nogle inspektioner vil være meget omfattende mens andre vil være målrettede mod nærmere udvalgte forhold. Dette er forudsat ved udvidelsen af Borgerrådgiverens kompetence, hvor det er anført, at "det vil være hensigtsmæssigt, at inspektionerne målrettes mod udvalgte temaer for at komme mere til bunds. Der kan f.eks. arbejdes med større inspektioner, der bredt omfatter relevante forhold, og mindre inspektioner, der omfatter færre forhold, som er udvalgt på baggrund af konkrete indikationer af behov for undersøgelse." (BR 565/06)

Borgerrådgiveren beder samtidig om at modtage forskelligt baggrundsmateriale vedrørende inspektionsstedet så som kort, skitser eller bygningstegninger, vedligeholdelsesplaner, husordener og andre interne regler, beskrivelser af institutionen mv., retningslinjer for eventuelle bruger- og pårørenderåd eller lignende, værdigrundlag og lignende skriftligt materiale.

På inspektionsdagen afholdes møder med inspektionsstedets ledelse og medarbejderrepræsentanter samt møder med eventuelle bruger- og pårørenderåd og lignende, som måtte ønske det. Desuden afholdes møder med beboere og brugere, som har ytret ønske herom.

Borgerrådgiveren foretager desuden en rundgang på inspektionsstedet efter Borgerrådgiverens nærmere valg. Rundgangen danner baggrund for beskrivelsen og vurderingen af inspektionsstedets fysiske rammer.

I nogle tilfælde kan Borgerrådgiveren på selve inspektionsdagen bede om at låne udvalgt sagsmateriale, f.eks. vedrørende magtanvendelse, plejeplaner, handleplaner eller lignende med henblik på en nærmere undersøgelse.

Selve inspektionen er således udgangspunktet for Borgerrådgiverens indsamling af visuelle indtryk og konstateringer samt faktuelle oplysninger om inspektionsstedet og mere personlige opfattelser fra beboere, brugere, pårørende og medarbejdere.

På baggrund af den informationsindsamling, som sker under selve inspektionen, udarbejder Borgerrådgiveren en foreløbig rapport, som sendes til forvaltningen med henblik på forvaltningens og inspektionsstedets eventuelle bemærkninger til rapportens faktiske oplysninger.

Den foreløbige rapport vil også indeholde de udtalelser (herunder kritik/henstilling), som Borgerrådgiveren forventer at fremkomme med, men disse har netop en foreløbig karakter, eftersom faktuelle oplysninger i rapporten kan korrigeres gennem forvaltningens bemærkninger. Forvaltningen informeres således allerede på dette tidspunkt om det forventede udfald af undersøgelsen.

Efter modtagelse af forvaltningens eventuelle bemærkninger, indarbejder Borgerrådgiveren forvaltningens bemærkninger til de faktiske forhold og foretager eventuelle ændringer i undersøgelsens konklusioner, som disse måtte give anledning til. Borgerrådgiveren udarbejder på denne baggrund den endelige rapport. Rapporten er stilet til den involverede forvaltning og inspektionsstedet.

I nogle tilfælde kan den endelige rapport indeholde uafklarede spørgsmål eller af andre grunde kræve en opfølgning, f.eks. fordi Borgerrådgiveren har bedt om underretning om, hvad en henstilling giver anledning til. I disse tilfælde vil den endelige rapport følges op af en (eller flere) opfølgingsrapport(er), indtil alle forhold i inspektionen er afklaret.

REAKTIONSMIDLER OG BEDØMMELSESGRUNDLAG

Borgerrådgiwerens reaktionsmidler er de samme som Folketingets Ombudsmands reaktionsmidler. Borgerrådgiweren kan således udtale kritik og komme med henstillinger til forvaltningen. Kritik er udtryk for en faglig vurdering af, at regler og retningslinjer mv. ikke er overholdt.

Borgerrådgiweren kan henstille til forvaltningen at ændre procedurer eller lignende på et givent område.

Derudover kan Borgerrådgiweren påpege mere generelle problemstillinger i sin årsberetning, som afgives til Borgerrepræsentationen.

Borgerrådgiweren har i forbindelse med sin egen driftvirksomhed lagt sig fast på en sproglig skala for graduering af kritikens alvorlighed. Skalaen omfatter konstateringer af, at noget er uheldigt, konstateringer af begåede fejl, at noget er beklageligt, meget beklageligt, kritisabelt, meget kritisabelt eller stærkt kritisabelt. Skalaen med bemærkninger er optrykt som bilag til denne rapport.

Bedømmelsesgrundlaget for Borgerrådgiweren er det samme som Folketingets Ombudsmands, nemlig skreven ret (herunder love, bekendtgørelser, cirkulærer og vejledninger), god forvaltningsskik samt overordnede humanitære og medmenneskelige betragtninger. Hertil kommer Københavns Kommunes værdigrundlag, kommunikationspolitik og andre politisk vedtagne retningslinjer. Borgerrådgiweren bestræber sig desuden på at anvende samme målestok for sine vurderinger som Folketingets Ombudsmand.

Borgerrådgiwerens opgave er at undersøge om kommunens forvaltninger og institutioner overholder gældende lovgivning, god forvaltningsskik, kommunens vedtagne politikker og beslutninger om serviceniveau og -standard. Borgerrådgiweren har således ikke særligt til opgave at fremkomme med ros eller lignende tilkendegivelser om positive forhold.

Borgerrådgiwerens rapporter om egen driftundersøgelser vil derfor ikke indeholde ros (i hvert fald ikke i videre omfang), og læseren bør notere sig, at fraværet af ros ikke er ensbetydende med at Borgerrådgiweren alene har konstateret negative forhold i forbindelse med sin undersøgelse.

SKRIFTLIGE KILDER (MODTAGET DOKUMENTATION MV.)

I forbindelse med varslingen af denne inspektion bad Borgerrådgiweren Pensionatet Mette Marie om forskelligt baggrundsmateriale vedrørende inspektionsstedet så som kort, skitser eller bygningstegninger, vedligeholdelsesplaner, husordener og andre interne regler, beskrivelser af institutionen mv., retningslinjer for eventuelle bruger- og pårørenderåd eller lignende, værdigrundlag og lignende skriftligt materiale.

Borgerrådgiweren modtog i den anledning følgende fra Pensionatet Mette Marie:

- Virksomhedsplan 2006-2007 for Pensionatet Mette Marie
- Informationsark om Arbejdsmetoder på Pensionatet Mette Marie
- Kopi af artiklen, "Venlighedens pædagogik" fra Socialpædagogen nr. 8 fra 17. april 2009
- Pjecen, "Velkommen til Pensionatet Mette Marie"
- Informationsark om Pensionatet Mette Marie
- Informationsark om forskellig opnåede resultater efter 7 år på Pensionatet Mette Marie
- Samarbejdsaftale mellem beboer og Pensionatet Mette Marie
- Aftale om betaling for ophold, kost og fællesudgifter mellem beboer og Pensionatet Mette Marie

- Samtykkeerklæring
- Skitseforslag i forbindelse med udvidelse af Pensionatet Mette Marie med havestue og terrasse.

Borgerrådgiveren modtog således efter inspektionen følgende fra Socialforvaltningen, som var indhentet fra Pensionatet Mette Marie:

- Kollegial ambulancetjeneste (bilag 1)
- Nødkuvert (bilag 2)

Jeg har endelig modtaget supplerende bemærkninger fra socialforvaltningen i brev af 22. december 2009, som var vedlagt bemærkninger samt supplerende bilag fra pensionatet af 22. december 2009.

3. SAMMENFATNING

Inspektionen af Pensionatet Mette Marie er et led i Borgerrådgiverens egen driftvirksomhed, hvorunder Borgerrådgiveren har adgang til stikprøvevis at foretage inspektioner af institutioner, virksomheder samt tjenestesteder under Borgerrepræsentationens virksomhed.

Formålet med Borgerrådgiverens inspektion af Pensionatet Mette Marie er at indsamle oplysninger om inspektionsstedet med henblik på at kunne konstatere eventuelle forhold, der måtte give anledning til kritik.

Som anført i det foregående afsnit er inspektionen således udgangspunktet for Borgerrådgiverens indsamling af oplysninger, dels i form af visuelle indtryk og konstateringer, herunder i forbindelse med rundgangen på stedet, og dels i form af faktuelle oplysninger om inspektionsstedet og mere personlige opfattelser fra beboere, brugere, pårørende og medarbejdere.

Min inspektion af Pensionatet Mette Marie har givet mig anledning til bemærkninger i relation til de fysiske rammer, rygepolitikken og beboernes økonomiske forhold.

I forhold til de fysiske rammer har jeg udtalt, at vedligeholdelsesstandarden generelt er lidt under middel, men at det formentligt skyldes den særegne beboersammensætning – herunder beboernes adfærd, hvorfor jeg ikke finder grundlag for at fremkomme med andre bemærkninger, end at pensionatet trænger til vedligeholdelse mange steder, og at det er min anbefaling, at pensionatet og Socialforvaltningen prioriterer dette.

Jeg har derudover udtalt, at tilladelsen til at ryge i havestuen efter min opfattelse er i strid med Københavns Kommunes rygepolitik, jf. den reviderede rygepolitikks pkt. 5, hvorefter et etableret rygerum ikke må anvendes til andre formål.

Jeg har endeligt udtalt, at jeg er opmærksom på det pædagogiske argument i relation til låneordningen, men at jeg alligevel finder, at der er visse betænkeligheder forbundet hermed. For eksempel er det alene lederens vurdering, hvem der skal have mulighed for at låne penge og til hvilket formål, om der kan lånes penge, selvom beboeren fortsat skylder for tidligere lån, og hvor grænsen går for, hvornår anmodningen bliver afslået.

Min inspektion af Pensionatet Mette Marie har ikke givet mig anledning til at udtale en egentlig kritik af forholdene.

4. GENERELT OM PENSIONATET METTE MARIE

Pensionatet Mette Marie har postadresse på Hyltebjerg Allé 73-75, 2720 Vanløse og er beliggende i et boligkvarter med både villaer og etagebyggeri. Pensionatet blev taget i brug den 1. november 2001 som et midlertidigt bosted for psykisk syge mennesker med misbrugsproblemer. Ejendommen, der er et forhenværende plejehjem, der er bygget om, er en lav etageejendom opført i gule mursten.

Der er 7 faste medarbejdere og 9 tilkaldvikarer på pensionatet, hvilket svarer til 10,4 medarbejdere i alt. Der er personaledekning i tidsrummet fra klokken 8.00 til 22.00 på hverdage og fra kl. 12.00 til 20.00 i weekend og på helligdage.

Pensionatet Mette Marie er en selvejende institution med egen bestyrelse, der er tilknyttet Fonden Mariehjemmene.

Der er plads til 16 beboere på pensionatet, som er etableret i henhold til dagældende lov om social service § 93, stk. 1, nu lov om social service § 107, (lov nr. 979 af 1. oktober 2008 med senere ændringer).

Lov om social service § 107 har følgende ordlyd:

”Stk. 1. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov for det.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde midlertidigt ophold i boformer

1. til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller for pleje, eller som i en periode har behov for særlig behandlingsmæssig støtte, og
2. til personer med nedsat psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer, der har behov for pleje eller behandling, og som på grund af disse vanskeligheder ikke kan klare sig uden støtte.”

Forud for inspektionen modtog jeg en kopi af Pensionatet Mette Maries virksomhedsplan for 2006-2007, hvoraf det fremgår, at Pensionatet Mette Maries beboermålgruppe består af sindslidende borgere med misbrugsproblemer fra Københavns Kommune i aldersgruppen 35-60 år. Det fremgår endvidere, at beboerne ofte er karakteriseret ved misbrug gennem mange år, svingdørsklienter på psykiatriske afdelinger, intet eller sparsomt netværk uden for miljøet, liv med hjemløshed, svær opvækst med svigt, udnyttelse og overgreb, udadrettet- og vanskelig korrigerbar adfærd, indadvendte og isolerede, manglende uddannelse eller erhvervs erfaring, ordblindhed, fængselsophold, har overlevet overdoser og selvmordsforsøg, behandlingsdomme, ringe selvværd og ringe ernæringstilstand.

I ovennævnte virksomhedsplan er pensionatets visioner tillige nedskrevet.

Det fremgår blandt andet heraf:

”... **Visioner.**

Pensionatet Mette Marie ønsker at være kendt for at:

- bevise at selv de mest ressourcefattige mennesker kan finde nogle værdier og give noget til andre og til fællesskabet
- arbejde fagligt og juridisk forsvarligt

- til stadighed at udvikle boenheden således, at vold forebygges/undgås og tryghedsskabende foranstaltninger/tiltag indføres.
- åbne boenheden for andre ressourcefattige grupper, således at Mette Marie tør tage et socialt ansvar (beboernes gæster, samfundstjenere, 'flexjobbere' m.fl.)
- være en god samarbejdspartner
- ville være med til at skabe andre tilbud til mennesker med sindslidelse og misbrug (lignende botilbud, satellitboliger m.v.)
- turde deltage i samfundsdebatten ved at gøre opmærksom på målgruppens vilkår i Danmark..."

Pensionatets visioner giver mig ikke anledning til bemærkninger.

5. DE FYSISKE RAMMER

BYGNINGSMÆSSIGE RAMMER

Pensionatet Mette Marie består af en bygning opført i 3 etager i gule mursten med to indgangspartier i hver sin ende af bygningen. Pensionatet har plads til i alt 16 beboere, der hver råder over egen bolig á 22-24 m² på 1-2 værelser med eget bad og toilet. Før etableringen af bostedet blev bygningen anvendt som kommunalt plejehjem.

Ejendommen består af en høj kælderetage, en høj stueetage og 1. sal. Ejendommen er delt i to med hver sin hovedindgang i hver sin ende af bygningen, hvor hver del huser i alt 8 beboere, fire i stueetagen og fire på 1. sal. Kælderetagen består af kontor- og administrationslokaler, fælleskøkken og øvelokale.

Jeg bemærker hertil, at de bygningsmæssige rammer ikke er handicapegnede, da etagerne er adskilt af trapper, og der ikke forefindes elevatorer. Pensionatets ledelse oplyste hertil, at det er et krav, at beboerne er selvhjulpne før de visiteres dertil, da de ikke har handicapegnede faciliteter.

De bygningsmæssige rammer giver mig ikke anledning til yderligere bemærkninger.

FÆLLESAREALER

Fællesarealerne består af opholdsstue, te- og spisekøkken på hver etage i stueplan og på 1. sal.

Derudover består fællesarealerne af en stor havestue, en stor tagterrasse og en have med et overdækket drikkeskur i baghaven. Kælderetagen har et rummeligt fælleskøkken.

Fællesarealerne består endvidere af et multiværksted, hvor det blandt andet er muligt at sy, male, arbejde med læder og meget andet. Desuden forefindes et øvelokale med instrumenter, der huser hus-bandet "Open Air". Og endelig er der PC-adgang med internet.

I forbindelse med inspektionen foretog jeg en rundgang på bostedets fællesarealer.

Fællesrummene fremstod ryddelige og lyse om end noget nedslidte.

Jeg bemærker hertil, at vedligeholdelsesstandarder generelt er lidt under middel, men at det formentligt skyldes den særegne beboersammensætning – herunder beboernes adfærd, hvorfor jeg ikke finder grundlag for at fremkomme med andre bemærkninger, end at pensionatet trænger til vedligeholdelse mange steder, og at det er min anbefaling, at pensionatet og Socialforvaltningen prioriterer dette.

Socialforvaltningen har indhentet følgende supplerende oplysninger fra Pensionatet Mette Marie af 22. december 2009:

” Vedligeholdelsesstandard på fællesarealer side 18:

Fonden Mariehjemmene har ansat en bygningsingeniør der 1 x årligt udarbejder en vedligeholdelse plan for Pensionatet.

Pensionatet Mette Marie blev gennemgået den 19. maj 2009 og der blev ikke fundet nogle bemærkelsesværdige vedligeholdelsesmangler på fællesarealerne.

Pensionatet Mette Marie tager beboerrådgiverens bemærkninger om at 'vedligeholdelsesstandarder er lidt under middel' til efterretning.”

Socialforvaltningen har i brev af 22. december 2009 videre hertil oplyst:

” Om vedligeholdelse på fællesarealer

Det fremgår af den foreløbige rapport, at Borgerrådgiveren finder, at vedligeholdelsesstandarden generelt er lidt under middel, men at det formentlig skyldes den særegne beboersammensætning – herunder beboernes adfærd, hvorfor der ikke findes grundlag for at fremkomme med andre bemærkninger, end at pensionatet trænger til vedligeholdelse mange steder. Det anbefales, at Pensionatet og Socialforvaltningen prioriterer dette.

Socialforvaltningen skal henvise til Pensionatet Mette Maries bemærkninger. Forvaltningen har i den forbindelse noteret, at botilbuddet har taget Borgerrådgiverens bemærkninger om vedligeholdelsesstandarden til efterretning. Forvaltningen forventer på den baggrund, at Pensionatet fremover i sine prioriteringer tilgodeser, at der sker en forbedring af vedligeholdelsesstandarden.

På baggrund af ovenstående omkring vedligeholdelsesstandarden på pensionatet giver dette mig ikke anledning til yderligere bemærkninger.

VÆRELSESSTANDARD

Pensionatet Mette Marie har 16 boliger, hvoraf de to er to-værelses lejligheder, og de resterende 14 boliger er et-værelses lejligheder. Alle boligerne er mellem 22 og 24 m².

Beboerne opfordres til at hjælpe til med oprydning og rengøring af både egen bolig og fælleslokaler, men ifølge pensionatets medarbejderrepræsentant er det i realiteten oftest personalet, der sørger herfor.

I forbindelse med min rundgang på Pensionatet Mette Marie havde jeg lejlighed til at inspicere to boliger på henholdsvis ét og to værelser.

Beboernes værelser fremstod rummelige og var personligt indrettet og dekoreret.

Begge boliger trængte til oprydning og rengøring.

Jeg bemærker hertil, at mine observationer ikke giver mig grundlag til at udtale egentlig kritik af rengøringsstandarden på beboerværelserne henset til min samtale med ledelse og medarbejderrepræsentant, hvorunder jeg noterede mig, at der fra pensionatets side er fokus og opmærksomhed på at tilskynde beboere til at rydde op og gøre rent og i sidste ende fra personalets side at sikre en forsvarlig rengøringsstandard.

Jeg har ikke yderligere bemærkninger til rengøringsstandarden på beboernes værelser.

BAD OG TOILETFORHOLD

Alle beboerne har eget bad og toilet i tilknytning til deres værelse/værelser.

Dette giver mig ikke anledning til bemærkninger.

SKÆRMEDE ENHEDER

Der er ingen skærmede enheder på Pensionatet Mette Marie. I forbindelse med mit møde med ledelse og medarbejderrepræsentant blev det blandt andet oplyst, at beboerne har nøgle til hoveddøren og til deres eget værelse. Medarbejderne har desuden nøgler til beboerværelserne og kan opsøge en beboer på værelset, såfremt man ikke har hørt eller set beboeren gennem længere tid.

Dette giver mig ikke anledning til bemærkninger.

RYGEPOLITIK

Lov nr. 436 af 14. juni 1995 om røgfri miljøer i offentlige lokaler, transportmidler og lignende foreskrev i § 2, at hver kommunalbestyrelse og hvert amtsråd med virkning senest fra den 1. januar 1996 fastsatte bestemmelser om røgfri miljøer på kommunale og amtskommunale arbejdspladser og sygehuse, i kommunale og amtskommunale uddannelsesinstitutioner, dag- og døgninstitutioner, transportmidler og lignende samt i kommunale og amtskommunale lokaler, hvortil offentligheden havde adgang.

Ifølge § 11 trådte loven i kraft den 1. juli 1995.

Den 15. december 2005 vedtog Borgerrepræsentationen ny rygepolitik for Københavns Kommune. Formålet med politikken var at sikre, at borgere og ansatte i Københavns Kommune skulle kunne bo, færdes og arbejde i røgfrie miljøer. Den nye rygepolitik trådte i kraft den 1. januar 2007.

Rygepolitikken indeholdt bl.a. følgende bestemmelser:

”1. Københavns Kommune er en røgfri arbejdsplads.

Det betyder, at der ikke må ryges i kommunens lokaler og i kommunens køretøjer. På den måde sikres det, at medarbejderne og de borgere, der færdes i kommunale bygninger, ikke udsættes for tobaksrøg. Beslutningen skal være gennemført senest 1. januar 2007.

2. Rygning er tilladt i det fri.

Rygning i det fri skal foregå på en sådan måde, så andre ikke udsættes for tobaksrøgen. Ledelsen kan anvise passende områder for rygning i det fri.

...

4. Ved arbejde i borgernes hjem henstiller forvaltningerne til borgerne, at de ikke ryger under arbejdets udførelse.

Det udgør et særligt problem, at visse medarbejdere har deres arbejde i brugernes hjem, f.eks. i plejeboligen eller hos en modtager af hjemmepleje. Det er vurderingen, at kommunen har pligt til at levere denne ydelse uden at kunne stille som betingelse, at modtageren af ydelsen ikke ryger. I forbindelse med visitation af ydelser over for brugerne skal forvaltningerne pointere, at man forventer, at borgeren ikke ryger, mens arbejdet udføres. Endvidere bør det ikke være tilladt medarbejderen at ryge i borgerens hjem.

5. Der etableres lokale løsninger, hvor der er særlige hensyn at tage til borgerne/brugerne. På fællesarealer på f.eks. plejehjem og døgninstitutioner, eller hvor der er særlige hensyn at tage til brugerne, f.eks. væresteder, kan der være en interessekonflikt mellem hensynet til medarbejdernes sundhed og hensynet til brugerne. Denne konflikt må løses konkret på en måde der tager hensyn til medarbejderne, men samtidig er respektfuld over for brugerne. Disse løsninger skal findes af de enkelte forvaltninger efter drøftelse i samarbejdsudvalg og/eller bruger-pårørenderåd/bruger-seniorråd.

...

9. Kommunen arbejder for, at der på selvejende institutioner gennemføres tilsvarende rygepolitikker.
Dette kan ske ved indføjelser i driftsoverenskomster.”

Den 15. august 2007 trådte lov nr. 512 af 6. juni 2007 om røgfri miljøer i kraft. Loven er på enkelte områder mere restriktiv end kommunens hidtidige rygepolitik.

På den baggrund er der foretaget en revision af kommunens rygepolitik, så den lever op til lovens krav. Den reviderede udgave af rygepolitikken trådte i kraft den 15. august 2007.

Den reviderede rygepolitik indeholder bl.a. følgende ændrede bestemmelser:

“ ...

4. Ved arbejde i borgernes hjem kan forvaltningerne forudsætte, at der ikke ryges under arbejdets udførelse.

Det udgør et særligt problem, at visse medarbejdere har deres arbejde i brugernes hjem, f.eks. i plejeboligen eller hos en modtager af hjemmepleje. Det kan forudsættes, at borgeren ikke ryger i hjemmet i den tid, hvor den ansatte opholder sig der. I forbindelse med visitation af ydelser over for brugerne skal forvaltningerne pointere, at borgeren ikke har krav på at ryge, mens arbejdet udføres. Endvidere bør det ikke være tilladt medarbejderen at ryge i borgerens hjem.

5. På plejehjem, døgninstitutioner, botilbud og lignende institutioner kan den enkelte beboer beslutte, om der må ryges i det værelse eller den bolig, der tjener som den pågældendes private hjem. På institutioner, der fortrinsvis optager børn og unge under 16 år, er det dog ikke tilladt for børn og unge samt elever at ryge på institutionens område. Beboeren kan dog pålægges ikke at ryge, når en ansat opholder sig i beboerens hjem. Fællesarealer samme steder er røgfrie for alle. Det kan besluttes at indrette rygerum eller rygekabine for beboerne. Rygerummet må ikke benyttes til andre formål og skal være godt ventileret. Beslutning om dette skal tages af de enkelte forvaltninger efter drøftelse i samarbejdsudvalg og/eller bruger-pårørenderåd/bruger-seniorråd.

9. Der kan ikke dispenseres fra rygepolitikken.

...”

Under inspektionen blev jeg af pensionatets ledelse orienteret om, at rygning kun er tilladt indendørs i havestuen og på beboernes egne værelser.

Ledelsen oplyste videre, at rygepolitikken er forsøgt gennemført, men at der fortsat er visse vanskeligheder i forhold til beboernes overholdelse af reglerne, da de ofte glemmer, at der ikke må ryges indendørs på fællesområderne, men at der fortsat arbejdes med dette.

Jeg har noteret mig ledelsens bemærkninger til vanskeligheden ved over for enkelte beboere at håndhæve rygepolitikken og ledelsens bestræbelser i den forbindelse.

Tilladelsen til at ryge i havestuen er efter min opfattelse i strid med Københavns Kommunes rygepolitik, jf. den reviderede rygepolitikks pkt. 5, hvorefter et etableret rygerum ikke må anvendes til andre formål.

Socialforvaltningen har indhentet følgende supplerende oplysninger fra Pensionatet Mette Marie af 22. december 2009:

”Rygepolitik side 21:

Pensionatet er bekendt med "Lov om røgfrie miljøer" og har forsøgt at håndhæve, at beboerne kun ryger i deres private boliger og udendørs. Dette har givet anledning til konflikter, idet beboerne glemmer eller ikke accepterer reglerne.

For at minimere konflikter, har ledelse / medarbejdere midlertidigt givet lov til rygning i havestuen hvilket beboerne har haft lettere ved at overholde.

Pensionatet Mette Marie mener, at loven om rygepolitik vil blive mulig at gennemføre på længere sigt."

Socialforvaltningen har i brev af 22. december 2009 videre hertil oplyst:

"Om rygepolitikken

Det fremgår af den foreløbige rapport, at Borgerrådgiveren har noteret sig ledelsens bemærkninger til vanskeligheden ved over for enkelte beboere at håndhæve rygepolitikken og ledelsens bestræbelser i den forbindelse.

Tilladelsen til at ryge i havestuen er efter Borgerrådgiverens opfattelse i strid med Københavns Kommunes rygepolitik, jf. den reviderede rygepolitik's pkt. 5, hvorefter et etableret rygerum ikke må anvendes til andet formål.

Der henvises til Pensionatet Mette Maries bemærkninger. Som det fremgår, er botilbuddet opmærksom på, at den nuværende praksis med at beboerne kan ryge i havestuen er i strid med Københavns Kommunes rygepolitik, men at man har givet lov til det, for at minimere konflikter. Pensionatet Mette Marie tilkendegiver dog, at det vil være muligt at gennemføre rygepolitikken på længere sigt.

Socialforvaltningen finder det meget bekymrende, at Pensionatet Mette Marie ikke overholder Københavns Kommunes rygepolitik og lov om røgfri miljø. Forvaltningen har derfor tilkendegivet over for Pensionatet Mette Marie, at forvaltningen forudsætter, at botilbud, der benyttes af københavnske borgere, overholder landets love. Det gælder således også lov om røgfri miljø.

Forvaltningen har samtidig noteret sig Pensionatet Mette Maries vurdering af, at det vil være meget vanskeligt at håndhæve rygepolitikken fuldt ud på Mette Marie på nuværende tidspunkt, idet en sådan håndhævelse vil kunne forårsage alvorlige konflikter i forholdet mellem medarbejdere og beboere.

Forvaltningen vil følge Pensionatet Mette Maries bestræbelser på at bringe forholdene i overensstemmelse med den gældende lovgivning på området."

Jeg har noteret mig forvaltningens bemærkninger om, at følge pensionatets bestræbelser på at bringe forholdene omkring rygning i overensstemmelse med gældende lovgivning, og har for nuværende ikke yderligere bemærkninger hertil.

MISBRUGSPOLITIK

Det følger blandt andet af samarbejdsaftale mellem beboer og Pensionatet Mette Marie pkt. 5:

"... Køb og salg af stoffer i huset er ikke tilladt. Rusmidler må ikke forefindes i fællesarealer..."

Pensionatets ledelse har videre hertil oplyst, at det ikke er tilladt for beboerne at indtage rusmidler på pensionatets fællesarealer, men at personalet i øvrigt ikke blander sig i, hvad beboerne foretager sig på deres egne værelser. Pensionatets holdning er, at beboerne accepteres og respekteres som de er, også selvom de fortsat har et aktivt misbrug, og at der satses på skadesreduktion i form af omsorg og støtte frem for stoffrihed.

Jeg går ud fra, at pensionatet også stimulerer og understøtter beboernes ønsker om afvænnning og har på den baggrund ingen bemærkninger til pensionatets misbrugspolitik.

ALKOHOLPOLITIK

Det fremgår blandt andet af Pensionatet Mette Maries arbejdsmetoder, at pensionatets holdning til alkohol kan forekomme noget utraditionel. I forbindelse med indvielsen af pensionatets nye forhave blev der for eksempel serveret alkohol til både beboere, personale og gæster.

Der er på beboernes initiativ opført et drikkeskur i baghaven, hvor det er tilladt at indtage alkohol.

Pensionatets ledelse har hertil oplyst, at det derudover som udgangspunkt ikke er tilladt for beboerne at indtage alkohol på pensionatets fællesarealer. Ved højtider og andre særlige lejligheder er det dog tilladt for beboerne at nyde alkohol sammen med personalet.

Jeg har ingen bemærkninger til pensionatets alkoholpolitik.

6. PLEJE OG OMSORG MV.

MAGTANVENDELSE

Pensionatets medarbejderrepræsentant oplyste, at personalet ikke foretager magtanvendelse eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for beboerne i henhold til lov om social service kapitel 24 (lov nr. 979 af 1. oktober 2008 med senere ændringer). Personalet anvender i stedet pædagogiske og psykologiske redskaber, hvor der er fokus på konfliktnedtrapning. I langt de fleste tilfælde er beboernes trusler rettet mod andre beboere og ikke mod personalet, hvorefter personalet i alvorlige tilfælde altid tilkalder politiet. Pensionatets medarbejderrepræsentant oplyste videre, at personalet har det fornødne kendskab til procedure og indberetninger ved anvendelse af magt, således at de er forberedte.

Det fremgår af det modtagne informationsark omkring diverse resultater for pensionatet efter 7 år, at politiet har været tilkaldt i forbindelse med vold i 9 tilfælde i 2005, i 3 tilfælde i 2006, i 7 tilfælde i 2007 og i 2 tilfælde i 2008.

Folketingets Ombudsmand har blandt andet i udtalelse 2007-0871-062 om inspektion af et bosted senest anbefalet, at i tilfælde, hvor en medarbejder bliver udsat for vold eller trusler om vold, er det mest hensynsfuldt over for medarbejderen, at det er ledelsen, der i normale tilfælde indgiver politianmeldelse.

Socialforvaltningen har indhentet følgende supplerende oplysninger fra Pensionatet Mette Marie af 22. december 2009:

”Voldspolitik side 24:

Pensionatet Mette Maries voldspolitik

Der er udarbejdet:

- en handleplan til brug ved voldsepisoder
- en vejledning i psykisk 1. krisehjælp
- en kollegial ambulancetjeneste
- handleplan for opfølgning

Disse beskrivelser hænger i stort format indrammet på personalekontoret. Medarbejderne kender dem og ved hvordan de skal forholde sig. (bilag 1 – i mindre format)

Der findes en såkaldt nødkuvert – som bruges om nødvendigt. Medarbejderne ved at de lukkede kuverter med navn findes i en skuffe på forstanderens kontor hvor alle har adgang. (bilag 2)”

På baggrund af ovenstående om voldspolitikken og på baggrund af det modtagne materiale fra pensionatet giver dette mig ikke anledning til yderligere bemærkninger.

HANDLEPLANER

Efter lov om social service (lov nr. 979 af 1. oktober 2008 med senere ændringer) § 141, stk. 2 skal kommunen udarbejde handleplaner for personer, som er tilbudt et midlertidigt ophold, i boformer til personer med særlige sociale problemer mv., som er efter blandt andet lov om social service § 107, stk. 2.

Lov om Social service § 141 har blandt andet følgende ordlyd:

” Når der ydes hjælp til personer under folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, efter afsnit V, skal kommunalbestyrelsen som led i indsatsen skønne, om det er hensigtsmæssigt at tilbyde at udarbejde en handleplan for indsatsen, jf. dog stk. 2...

... Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde at udarbejde en handleplan, når hjælpen ydes til

- 1) personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller
- 2) personer med alvorlige sociale problemer, der ikke eller kun med betydelig støtte kan opholde sig i egen bolig, eller som i øvrigt har behov for betydelig støtte for at forbedre de personlige udviklingsmuligheder.

Stk. 3. Handleplanen skal angive

- 1) formålet med indsatsen,
- 2) hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet,
- 3) den forventede varighed af indsatsen og
- 4) andre særlige forhold vedrørende boform, beskæftigelse, personlig hjælp, behandling, hjælpemidler m.v.

Stk. 4. Handleplanen bør udarbejdes ud fra borgerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.”

Af vejledning nr. 1 til serviceloven (Vejledning nr. 93 af 5. december 2006) punkt 103 fremgår blandt andet følgende om indholdet af handleplanen:

”Som det fremgår af § 141 stk. 3 skal der i planen angives formålet med indsatsen for den pågældende borger, hvilken indsats, der er nødvendig for at opnå formålet, den forventede varighed af indsatsen samt andre særlige forhold om boform, beskæftigelse, personlig hjælp, behandling, hjælpemidler m.v. Endvidere forudsætter bestemmelsen, at planen udarbejdes ud fra borgerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

Af konkrete indholdsmæssige elementer, som handleplanen skal forholde sig til og opstille mål for, kan eksempelvis være følgende:

- Uddannelse, beskæftigelse, fritid,
- Bolig, herunder hjælp til at fastholde en bolig, samt hjælpemidler og boligindretning
- Økonomi,
- Opbygning af sociale relationer
- Indsatser af pædagogisk, pleje – og omsorgsmæssig karakter, som kan medvirke til at højne livskvaliteten
- Opfølgning af indsatserne med henblik på justering af handleplanen, jf. punkt 107.”

Endvidere omhandler vejledningens punkt 101 særligt handleplaner for stofmisbrugere.

Pensionatets ledelse oplyste hertil, at samtlige beboere på nær én har frabedt sig udarbejdelsen af en handleplan, da de ofte oplever det som institutionaliserende. Pensionatet har dog særlige handleplansskemaer til brug herfor, ligesom beboerne, når de afviser udarbejdelsen heraf, bekræfter dette med deres underskrift. I stedet har hver enkelt beboer en kontaktperson, som de ofte betror sig til under mere afslappede former. Hver 6. måned udarbejder kontaktpersonen en skriftlig pædagogisk status for beboerne. Det er målsætningen, at beboerne skal inddrages mere i dette arbejde.

Dette giver mig ikke anledning til yderligere bemærkninger.

FORPLEJNING

Det er ikke noget krav, at beboeren deltager i indkøb, madlavning og/eller oprydning. Personalet forsøger dog at motivere beboerne til at tage aktiv del i opgaverne i relation til kosten.

Hver beboer betaler 1.800 kr. månedligt til en fælles kostordning. Beboernes gæster er tillige velkomne ved måltiderne, og det koster pr. gæst 10 kr. for morgenmad, 25 kr. for middagsmad og 15 kr. for aftensmad.

Det er tillige muligt at spise uden for spisetiderne, da der på hver beboelsesetage er et te-køkken, ligesom der er adgang til et fælles køleskab i stueetagen.

Dette giver mig ikke anledning til bemærkninger.

OVERFALDSALARMER

Personalet på pensionatet har ingen overfaldsalarm, da holdningen hertil er, at det kan være medvirkende til at optrappe konflikter, da det sender et signal til beboerne om, at det forventes, at de er voldelige. Der arbejdes i stedet med forebyggelse og konflikt nedtrapning.

Dette giver mig ikke anledning til bemærkninger.

OMGANGSTONE/OMGANGSFORM (KODEKS MV.)

Pensionatets beboertalsmand oplyste, at der generelt er en god omgangstone på stedet. Han beskrev personalet som et "super personale", der lytter til beboerne og deres ønsker. Én gang imellem tales der dog med store bogstaver, men det er oftest beboerne imellem.

Dette giver mig ikke anledning til bemærkninger.

ADGANG TIL LÆGEHJÆLP O.L.

Pensionatets ledelse oplyste, at beboerne har egen praktiserende læge, og at langt de fleste tillige er tilknyttet distriktspsykiatrien eller et rådgivningscenter. Personalet bistår gerne beboerne i forhold til kontakt og besøg hos læge mv.

Dette giver mig ikke anledning til bemærkninger.

MEDICIN

Medicin udleveres enten af personalet på pensionatet, eller styres af beboerne selv. Det er frivilligt, hvorledes beboerne vil have deres medicin administreret. Medicinen doseres på forhånd af enten hjemmesygeplejen eller apoteket.

Dette giver mig ikke anledning til bemærkninger.

PERSONLIG PLEJE MV.

Pensionatets ledelse oplyste, at alle beboere har en kontaktperson, og at der blandt andet ud fra motivationsfremmende initiativer og pædagogik arbejdes med, at beboerne selv sørger for og tager ansvar for tøjvask og personlig pleje. Personalet kan i den forbindelse alene opfordre og tilskynde beboere til at bade og foretage anden personlig hygiejne. En medarbejderrepræsentant oplyste, at det ofte er beboerne, der tilskynder hinanden til at tage et bad, hvilket oftest har en langt bedre effekt, end hvis opfordringen kommer fra personalet.

Dette giver mig ikke anledning til bemærkninger.

7. MEDINDFLYDELSE OG BRUGERINDDRAGELSE

BEBOER- OG PÅRØRENDEINDFLYDELSE

På Pensionatet Mette Marie er der ikke etableret et decideret beboerråd, men der afholdes beboermøder hver måned med varierende fremmøde. Beboerne har udpeget en beboertalsmand, som deltager i bestyrelsesmøde fire gange årligt. Beboerne har efter det oplyste høj grad af medbestemmelse, og deres engagement vægtes højt.

Beboerne på pensionatet har kun sparsom kontakt med deres pårørende, og det er kun ganske få af beboere, der har kontakt med deres pårørende. Det er endvidere sjældent, at de pårørende kommer på uanmeldt besøg. De pårørende er naturligvis velkomne på pensionatet, og personalet har fokus på kontakten til pårørende og netværksarbejde på forskellig vis.

Der er således ikke etableret et særskilt pårørenderåd.

Det er ikke et krav i lovgivningen, at der etableres bruger- og pårørenderåd og heller ikke, at der gøres forsøg herpå i denne type bosted, da der er tale om et midlertidigt bosted, jf. servicelovens § 107.

Dette giver mig ikke anledning til bemærkninger.

8. ANDRE FORHOLD

HUSORDEN

Jeg modtog forud for inspektionen et eksemplar af pensionatets samarbejdsaftale, som indgås særskilt mellem pensionatet og den enkelte beboer. Den indeholder et regelsæt for blandt andet beboerens adfærd, som beboerne skal underskrive ved indflytning.

Dette giver mig ikke anledning til bemærkninger.

BEBOERNES ØKONOMISKE FORHOLD

Samtlige 16 beboere på Pensionatet Mette Marie modtager førtidspension.

På Pensionatet Mette Marie er det tillige muligt for beboerne at låne penge. Pensionatets ledelse beskriver ordningen som et utraditionelt tiltag, der skal medvirke til, at beboerne får mulighed for at bruge deres penge til positive ting som for eksempel et fjernsyn. Misbrugere er ude af stand til at spare op, og så snart de har penge, bruger de dem. Ledelsen oplyste videre, at beboerne frivilligt skal tilbagebetale de lånte penge. Indtil videre har alle beboerne betalt deres afdrag, om end der oftest går længere tid end oprindeligt aftalt.

Jeg er opmærksom på det pædagogiske argument i relation til ordningen, men jeg finder alligevel, der er visse betænkeligheder forbundet hermed. For eksempel er det alene lederens vurdering, hvem der skal have mulighed for at låne penge og til hvilket formål, om der kan lånes penge, selvom beboeren fortsat skylder for tidligere lån, og hvor grænsen går for, hvornår anmodningen bliver afslået.

Hertil kommer spørgsmålet om, hvorvidt de pædagogiske hensyn bag ordningen udgør tilstrækkelig hjemmel for en ordning, der reelt indebærer, at en offentlig myndighed fungerer som bank for beboerne.

Ordningen er efter det oplyste ikke beskrevet nogetsteds.

Jeg har bedt forvaltningen om bemærkninger til låneordningen på pensionatet, herunder dens hjemmel og de betænkeligheder, jeg har nævnt.

Socialforvaltningen har indhentet følgende supplerende oplysninger fra Pensionatet Mette Marie af 22. december 2009:

”Beboernes økonomiske forhold side 30

Procedure vedrørende økonomisk udlæg.

Pensionatet Mette Maries forstander kan foretage udlæg for pensionatets beboere til evt.

- medicin*
 - tandbehandling*
 - fodterapeut*
 - buskort*
 - betaling af ødelagt inventar*
- eller lignende skadesforbyggende udgifter*

Et økonomisk udlæg gives efter drøftelse mellem forstander og om muligt med beboerens kontakt person - alternativt med en af husets øvrige medarbejdere.

Der udfærdiges et bilag, som indeholder oplysning om, til hvem udlægget foretages, med dato, beløb og oplysning om, hvad udlægget gives til. Der indgås aftale om tilbagebetaling med beboeren.. Beboeren underskriver bilaget. Bilaget behandles som et bogføringsbilag.

I Pensionatet Mette Maries finansbogholderi bogføres det foretagne udlæg, hvorfor der altid kan redegøre for de aktuelle udlæg.

Udlægget pålægges ikke renter eller andre gebyrer.

Hverken Mette Maries egen revision eller Forvaltningens revision har haft bemærkninger til proceduren i forbindelse med de økonomiske udlæg.

Ordningen fungerer tilfredsstillende, konfliktforebyggende og skadeforebyggende i forhold til målgruppen.”

Socialforvaltningen har i brev af 22. december 2009 videre hertil oplyst:

”Om beboernes økonomiske forhold

Det fremgår af den foreløbige rapport, at det er muligt for beboerne på Pensionatet Mette Marie at låne penge. Borgerrådgiveren er opmærksom på det pædagogiske argument i relation til ordningen, men finder alligevel, at der er visse betænkeligheder forbundet hermed. For eksempel er det alene lederens vurdering, hvem der skal have mulighed for at låne penge og til hvilket formål, om der kan lånes penge, selv om beboeren fortsat skylder for tidligere lån, og hvor grænsen går for, hvornår anmodningen bliver afslået.

Hertil kommer spørgsmålet om, hvorvidt de pædagogiske hensyn bag ordningen udgør tilstrækkelig hjemmel for en ordning, der reelt indebærer, at en offentlig myndighed fungerer som bank for beboerne.

Socialforvaltningen skal indledningsvis henvise til de retningslinjer vedrørende økonomiske udlæg, som fremgår af Mette Maries bemærkninger. Heraf fremgår, at der alene kan foretages udlæg til bestemte formål, og at der gælder en helt fast procedure for, at der skal foreligge et af begge parter underskrevet bilag mv., samt at disse bilag skal bogføres. Det fremgår desuden, at der ikke pålægges renter eller gebyrer af udlæggene.

Forvaltningen har efterfølgende drøftet den omhandlede udlægsordning med Fonden Mariehjemmenes hovedkontor, der varetager bogføring og vigtige dele af den praktiske økonomiske styring af Pensionatet Mette Marie.

Hovedkontoret finder ordningen nødvendig og nærer ikke nogen betænkeligheder ved den. Hovedkontoret peger på, at Pensionatet Mette Maries egen revision ikke har haft nogen bemærkninger til ordningen i forbindelse med aflæggelsen af pensionatets regnskab, og heller ikke i forbindelse med de uanmeldte kasseeftersyn hos Pensionatet Mette Marie, som revisionen har aflagt.

Pensionatet sender ugentligt regnskabsmateriale til bogføring til hovedkontoret, og her bogføres bilagene vedrørende udlæg og de indtægtsbilag, som lederen udfylder, når de lånte beløb tilbagebetales.

Hovedkontoret kan herved præcist løbende følge, hvad der foretages af udlæg og tilbagebetalinger, og hovedkontoret er indstillet på at gribe hurtigt ind, hvis der opstår uregelmæssigheder på grund af manglende regnskabsmæssig disciplin mv. Hovedkontoret har imidlertid aldrig fundet anledning hertil i forhold til Pensionatet Mette Marie, ligesom Pensionatet aldrig har været udsat for tab i forbindelse med ordningen. Skulle et sådant tab imidlertid opstå vil dette ikke komme til at indgå i beregningen af den takst som Københavns Kommune skal betale, og tabet vil alene blive båret af Pensionatet Mette Marie.

Hovedkontoret oplyser i øvrigt, at tilsvarende udlægsordninger gælder på de andre botilbud, som er tilknyttet fonden, og det er kontorets opfattelse, at det ville give betydelige problemer, hvis botilbuddene ikke har denne mulighed.

Socialforvaltningen skal hertil bemærke, at forvaltningen også nærer betænkelighed ved udlægsordningen. Forvaltningen finder imidlertid, at det problematiske i ordningen skal sammenholdes med at beboerne på Pensionatet på grund af deres misbrug generelt har meget svært ved at styre deres personlige økonomi, og at ordningen giver en mulighed for at hjælpe med denne opgave.

Forvaltningen kan konstatere, at der med de gældende procedurer omkring bogføring og regnskabsføring efter det oplyste er sikret en betydelig grad af regnskabsmæssig gennemsigtighed omkring ordningen. Forvaltningen tager endvidere til efterretning, at denne hidtil ikke har medført tab for kommunen, og efter det oplyste heller ikke vil gøre det i fremtiden.

Forvaltningen finder på grundlag af ovenstående, herunder at botilbuddet er en selvejende institution med egen bestyrelse og at udlægsordningen administreres direkte mellem botilbuddet, dettes hovedkontor og beboerne, ikke anledning til at foretage sig videre omkring udlægsordningen.”

På baggrund af ovenstående oplysninger indhentet fra forvaltningen og pensionatet omkring beboernes økonomiske forhold på pensionatet har jeg noteret mig, at pensionatet er en del af en fond, der drives under private former, således at eventuel udlån af penge til beboerne er for fondens egen risiko. Jeg har ikke yderligere bemærkninger hertil.

Jeg har jeg noteret mig, at ledelsen under inspektionen oplyste, at der ikke var noget nedskrevet omkring udlånsordningen, men at pensionatet efterfølgende har udarbejdet skriftlige retningslinjer herfor.

Pensionatets ledelse oplyste under inspektionen, at der kan udlånes penge til beboerne til positive ting som for eksempel et fjernsyn, da beboerne grundet deres misbrug har svært ved at spare op. I det efterfølgende skriftligt modtagne omkring ordningen fremgår det imidlertid, at udlæg kan foretages til beboerne til en række andre ting som for eksempel medicin, tandbehandling, buskort mv. Jeg må forstå det nu oplyste sådan, at de udgifter, som beboerne kan optage lån til, omfatter udgifter af den art, som nu er beskrevet i retningslinjerne.

Derudover har jeg ikke yderligere at bemærke til pensionatets udlånsordning.

SIKKERHED VED OPBEVARING AF PERSONOPLYSNINGER

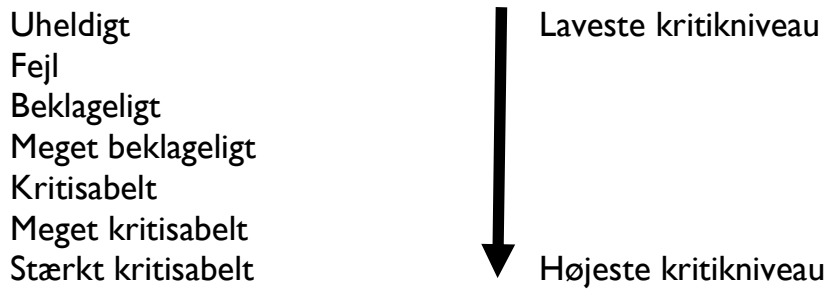
Pensionatets ledelse oplyste under inspektionen, at de enkelte beboeres personlige papirer opbevares aflåst på kontoret.

Dette giver mig ikke anledning til bemærkninger.

BILAG

BORGERRÅDGIVERENS KRITIKSKALA

Borgerrådgiverens kritikskala

Kritikskalaen spænder fra konstatering af forhold, der ikke er, som de bør være, uden at nogen konkret bebrejdes herfor (uheldigt) over kritik af forhold, der er mere eller mindre almindeligt forekommende i offentlig forvaltning, men ikke bør forekomme og til kritik af helt utilstedelige og uacceptable forhold (stærkt kritisabelt). Konstatninger, af at noget er uheldigt, registreres ikke som en egentlig kritik i Borgerrådgiverens statistik.

Det bemærkes, at Borgerrådgiveren udover ovennævnte kritikskala naturligvis supplerende kan uddybe og kvalificere sin kritik i almindeligt sprog.

RETSKILDER OG ØVRIGT BEDØMMELSESGRUNDLAG

Lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008.

Vejledning nr. 93 af 5. december 2006 til lov om social service.

Lov nr. 436 af 14. juni 1996 om røgfri miljøer i offentlige lokaler, transportmidler og lignende.

Lov nr. 512 af 6. juni 2007 om røgfri miljøer.

Socialministeriets bekendtgørelse nr. 789 af 6. juli 2007 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter serviceloven.

INSPEKTION AF PENSIONATET METTE MARIE

ENDELIG RAPPORT

Redaktion

Borgerrådgiveren

Kontakt

Københavns Kommune
Vester Voldgade 2A
1552 København V

Foto

Borgerrådgiveren

Tryk

Oplag

ISBN

Udgiver

Borgerrådgiveren

KØBENHAVNS KOMMUNE

Borgerrådgiveren

Vester Voldgade 2A

1552 København V

Telefon: 33 66 14 00

Telefax: 33 66 13 90

E-mail: borgerraadgiveren@kk.dk

www.borgerraadgiveren.kk.dk